

ŠTEVILNE ARETACIJE NA VIPAVSKEM. - VOJNE PRIPRAVE NA PRIMORSKEM

PORTO PAGO CONTRALOR POSTAL No. 2493

SLOVENSKI TEDNIK

Leto - Año IV. No. 182

"EL SEMANARIO ESLOVENO"

Cena 10 cent.

Uredništvo in upravnništvo

Calle SAN MARTIN 201/II. esqr. 19

Sprejemanje strank vsak dan od 15.—18.

Buenos Aires, 29. oktobra 1932

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—

celo leto \$ 5.—, Inozemstvo Dolar 2.—

List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

DESET LET FAŠIZMA

V ITALIJI PROSLAVLJAJO DESETO OBLETNICO POHODA NA RIM — MUSSOLINI V TURINU

S celo vrsto ceremonij, političnih shodov in zborovanj proslavlja italijanski fašizem deseto obletnico takozvanega pohoda na Rim, s katerim si je Mussolini osvojil državno oblast. Da bi tem proslavam dal še večjo važnost, je „duce“ sklenil posetiti veliko industrijsko mesto Turin, ki je že od nekdaj na glasu kot „gnezdo antifašizma“. V Rimu so „duceju“ odsvetovali, naj se nikar ne napravlja v glavno mesto Piemonta, a Mussolini je trmast in je torej šel. Ker je pa fašistična policija hudo previdna, je izdatno poskrbela, da se ne bi zgodilo kaj neprijetnega.

Na tisoče oseb, ki jih imajo oblasti „zapisane“, so tiste dni pozaprl; policijski agentje so skrbno preiskali vse hiše ob ulicah, koder se je imel peljati načelnik vlade, ter jih potem zastražili; policija je skrbno nadzorovala vse postaje in ceste, ki vodijo v mesto; lastniki garažev so morali vsako uro javiti policiji število prispelih in odšlih avtomobilov ter imena oseb, ki so se v njih pripeljale oziroma odpeljale; iz bližnjih in oddaljenih krajev so privedli v mesto celo vojsko fašističnih miličnikov.

Mussolini se je pripeljal v Turin v nedeljo zjutraj. Pot postaje na prefekturo je bila skrbno zavarovana; na vsaki strani ulice, po katerih je šel sprevoz, je bil postavljen četrten kordon: dve vrsti miličnikov, ena karabinerjev in ena policijskih agentov. Za tem zidom je smelo stati občinstvo.

Trg pred prefekturo so bile napolnile številne fašistične organizacije, ki so „duceju“ priredile velike ovacije, ko se je prikazal, in še večje tedaj, ko je govoril z balkona.

Prebivalcem turinskega mesta je obljubil, da bo Turin tudi v bodoče ostal veliko industrijsko središče, katero bo

stopalo v sprednjih vrstah fašističnega gibanja. Dotaknil se je zunanje političnih vprašanj ter naglašal, da je lausanneska konferenca o reparacijah edina izmed mnogih, ki je obrodila nekaj uspeha; njeno delo pa je odvisno od zadržanja Združenih držav. „Ladja reparacij in dolgov“, je slikovito povedal Mussolini, „se nahaja sedaj v lausanneskem pristanišču. Mislim, da velika republika zvezdnate zastave ne bo hotela poslati spet na odprto morje te ladje, s katero so združeni upi in bojazni vseh ostalih narodov.“

Govoril je nato o neprijateljih fašističnega režima ter prikrito eikal na Francijo. O Nemčiji je dejal, da ima pravico zahtevati enakopravnost v pogledu oboroževanja in se tudi oborožiti, če razorožitvena konferenca ne bo obrodila nobenega uspeha. Zveza narodov boleha; če še nekaj velja v Evropi, nima nobene veljave na Daljnem vzhodu ter v Južni Ameriki. Italija pa je sedaj ne bo zapustila, ker ni lepo prepustiti bolnika svoji usodi. Vendar pa misli Mussolini, da bi se evropske prilike bolje razvijale, če bi Anglija, Francija, Italija in Nemčija složno nastopale. Mir v Evropi bi se zjajal in morda bi se rešila celo gospodarska kriza. Predpogoj za takšno sodelovanje pa je, da se priznajo Italiji njene „svete pravice“.

Govoril je nato tudi o notranjih vprašanjih. Naglašal je, da je stranka spet odprla vrata vsem onim, ki se hočejo včlaniti z zavestjo, da morajo „služiti in ubogati“. Sodelovanje med sloji je nekoliko omililo posledice krize. Delavstvo je prevzelo na svoja ramena velik del bremena, a tudi industrijalci delujejo v duhu vzajemnosti, čakajoč boljših časov. Končno je Mussolini zagotovil, da bo vlada

ščitila vrednost lire, naredil je poklon kralju in še dodal, da mora biti deviza fašizma za bodočih deset let: „Napredovati, graditi in, če bi bilo potrebno, bojevati se ter zmagati“.

Naslednjega dne so se vršile velike parade, pri katerih je sodelovalo kakšnih 30.000 vojakov in 200 letal.

**

V torek je bil Mussolini v Milanu, kjer je ljudstvu, zbranemu na „Piazza del Duomo“ napovedal, da se bo proglasila politična amnestija, in sicer še tekom prihodnjih deset dni.

V tem svojem govoru je Mussolini poveljeval fašizem in trdil, da bo v kratkem vsa Evropa sprejela ta „edino zveličavni nauk“.

Vesti z Romunskega

Po dolgotrajni vladni krizi je sestavil nov kabinet voditelj zemljoradnikov dr. Maniu. Tako se je na miren način poravnalo ostro nasprotstvo, ki je obstajalo med kraljem in tem uglednim politikom, kateri se je dolgo boril proti dvorni kliki, ki je znala močno vplivati na krono.

Za zunanjega ministra je bil imenovan Titulescu, o katerem pravijo, da se bo skušal otrestiti prevelikega francoskega vpliva.

V Bukareštu se širijo govorice, da se bosta kralj in kraljica po dolgem času spet pobotala in bo kraljica ustavila postopanje za razporoko, katero je bila pričela radi Karolovih galantnih avanturic.

Samo \$ 5

stane odslej za celo leto

Slovenski tednik
SAMO \$ 3.-

za pol leta

POSAMEZNA ŠTEVILKA

10 centavosov

PRED VAŽNIMI SPREMENBAMI V JUGOSLAVIJI

VLADA PRIPRAVLJA BAJE NAČRT ZA PODELITEV OBŠIRNIH AVTONOMIJ BANOVINAM

Iz Beograda prihajajo vesti, ki zagotavljajo, da pripravljata tamošnja vlada z veliko vnemo zakonski načrt o banovinskih avtonomijah. Novi in nad vse važni zakon bi se objavil baje že tekom meseca novembra.

Če so napovedi nekaterih krogov, ki zatrjujejo, da so dobro poučeni, utemeljene, bi se Jugoslavija spremenila v zvezno kraljevino. Upošteva joč jezikovne meje in zgodovinske tradicije, bi se država razdelila na pet banovin, ki bi uživale zelo obsežno avtonomijo. Banovini bi načeloval ban, kateremu bi stala ob strani banska vlada, ki bi za svoje delo bila odgovorna napram kralju ter banski skupščini.

DROBNE VESTI

Boji v Chacu nikakor še niso prenehali; Bolivijci imajo veliko smolo in se ne morejo upirati pritisku paragvajskih čet. Te dni je padel v paragvajске roke tudi „fortín“ Arce ter so s tem Paragvajci izvojevali spet skoro vse one utrdbe, katere je bila takoj spočetka zasedla bolivijska vojska. Neko poročilo iz Asunciona pravi, da je do sedaj padlo v bojih preko 3.600 Bolivijcev.

Ekvadorska vlada je zadušila, preteklo soboto, upor, katerega je bil pripravil polkovnik Borja z namenom, da bi vrgel sedanjo vlado. Načrt se mu je izjalovil, ker so bile oblasti obveščene o pripravljajoči se vstaji. Borjo so aretirali, pa se bo moral sedaj zagovarjati pred vojnim sodiščem zaradi svoje nezvestobe.

Paulistovski uporniki, ki so bili pričeli revolucijo, da bi strmoglavili brazilsko zvezno vlado, so med narodom pobirali denarne prispevke in zlatenino, da bi z njimi finansirali vstajo. Sedaj, ko so se

uporniki morali vdati, so zvezne oblasti začele preiskovati to denarno zadevo in so ugotovile, da je iz uporniškega fonda izginilo brez sledu celih 400 kg zlata. Paulistovske žene se sedaj gotovo kesajo, da so izročile svoje prstane in druge zlate nakite nepoštenim upraviteljem revolucionarnega sklada.

V Italiji pada število rojstev in porok, dočim narašča umrljivost; tako izpričujejo najnovejši podatki Osrednjega statističnega zavoda. Vzroke teh pojavov treba pač iskati v naraščajoči mizeriji, ki povzroča, da uradna kampanja za povečanje števila prebivalstva ne more obroditi uspehov.

Račun italijanskega državnega zaklada izkazuje v septembru primanjkljaj od 385 milijonov lir. Deficit državnih blagajne v prvih treh mesecih novega finančnega leta je s tem narastel na 1.090 milijonov lir. Državni dolg je znašal koncem preteklega meseca skoro 96 milijard.

V Milanu je umrl preteklo dni veliki italijanski industrijalec Giovanni Battista Pirelli, ustanovitelj in vodja znanega italijanskega velepodjetja za izdelovanje kavčukastih predmetov. Imel je 84 let.

Budimpeštanska vlada zelo čišla gospoda Mussolinija. Zato je ustavila pretekli teden za osem dni socialistični dnevnik „Nepszava“, ker se je v nekem članku nelaskavo izražal o voditelju italijanskega fašizma.

V osrednjih bančnih zavodih vseh držav sveta je bilo v septembru nakopičenega zlata v vrednosti 11.670 milijonov dolarjev.

Potopil se je blizu Upornika, na Grenlandiji, Danski parnik „Salen“. Deset mornarjev je v tej nesreči zgubilo življenje.

NOVICE V NASELBINI

DEFINITIVEN NASLOV SLOVENSKEGA TEDNIKA

Od ponedeljka dalje je naslov našega uredništva v ul. San Martín 201, 2. nadstropje, pisarna števil. 19. Svoje cenj. naročnike in čitatelje prosimo, da naslove odslej vsa svoja pisma na nas, na navedeni naslov. Stranke sprejemamo vsak dan od 15. do 18. ure razen sobot in praznikov.

Naš urednik je našim čitateljem in naročnikom za vsako informacijo brezplačno na razpolago. Če potrebujete kakšen nasvet in mislite, da vam moremo biti koristni, kar pridite; ustregli vam bomo z največjim veseljem.

PROSIMO POTRPLJENJA

Vse cenj. naročnike, ki so nam zadržali čas pisali, a jim še nismo odgovorili, prosimo, naj upoštevajo delo in nered, ki ju povzroča selitev uredništva, in naj potrpijo še par dni. Tekom prihodnjega tedna, upamo, da bomo mogli vsem odgovoriti.

Uredništvo

VRAT SI JE PREREZAL

Iz vasi Germania F. C. Pačifico nam poročajo, da je tam, v noči od 1. na 2. septembra t. l., preminul naš rojak Štefan Fajdiga, rodom iz Malega Otoka pri Postojni. Pokojni je bil po poklicu kovač in je več let prav pridno delal in služil na estanciji „La Margerita“ pri postaji Germania FCP. Zadnje čase je bolehal na težki živčni bolezni. Zdravil se je nekaj časa v tamošnji bolnišnici in se je vrnil 1. septembra zopet na delo. Izgledalo je, da je precej okreval. Isti večer je sedel s tovariši in pil ž njimi mate. Nato se je poslovil in se podal k počitku. Ko je prišel v svojo sobo, se je zaklenil in si prerezal vrat z brivno bitvijo. Zjutraj so ga tovariši, ki so vlomili v njegovo spalnico, ker se ni dolgo časa oglasil na njihove klice, našli v mlaki krvi mrtvega. V desni roki je držal britev, s katero si je bil prerezal vrat. Zdravnik je ugotovil, da se je moralo to zgoditi med 6. in 7. uro zjutraj. Pokojni ni pustil nobenega pisma. Iz vsega se da sklepati, da se je revežu zmešalo.

Nesrečni Fajdiga je bil pošten in splošno priljubljen delavec. Bil je vedno dobre volje in dober tovariš. Njegovi številni prijatelji ga bo-

do dolgo pogrešali, a najbolj njegova soproga in nedorasli otroci v domovini, ki ne bodo več dočakali dneva vrnitve svojega ljubljenežega moža in očeta.

Pokojnemu, ki je bil tudi zvest naročnik „SLOVENSKEGA TEDNIKA“, naj bo lahka tuja zemlja! Preostalim pa naše iskreno sožalje!

SLOVENSKA URARNA IN ZLATARNA V BUENOS AIRESU

Z radostjo smo doznali, da sta te dni otvorila naša rojaka iz Kobarida gg. Janko Uršič in Adolf Kurinčič svojo urarno in zlatarno v ul. Chacabuco 1192, vogal San Juan. To je v Buenos Airesu prva slovenska trgovina te stroke in nov zgovoren dokaz marljivosti in podjetnosti naših ljudi, ki se niti v teh hudih časih gospodarske krize ne plašijo velikih skrbi in težkoč, ki jih zahteva osamosvojitve. Podjetnima rojakoma čestitamo, želeč jima obilo najlepših uspehov.

Ta prva slovenska zlatarna in urarna se bo bavila z nakupom in prodajo vseh v stroko spadajočih predmetov, kakor n. pr. s prodajo in popravilo vseh vrst žepnih in drugih ur, s prodajo zlatanine, s popravilo prstanov, verižic in sploh z vsemi zlatarskimi deli.

Svojim cenj. čitateljem in čitateljicam kar najtopleje priporočamo urarno in zlatarno naših rojakov, ker smo prepričani, da bodo tu postreženi solidno in pošteno.

ZABAVA DRUŠTVA SPD II.

Nedeljska zabava Slovenskega prosvetnega društva II v prostorih SPD I na Paternalu je prav dobro uspela. Vse točke programa so bile kar najlepše podane in nadamo se, da so prireditelji bili zadovoljni tudi z materialnim uspehom. Prosta zabava se je razvila v najlepšem domačem razpoloženju in se zavlekla do pozne večerne ure. Izgledalo je, da so bili vsi zadovoljni.

PENSION ZA ŽENSKÉ

Ženske se sprejmejo na hrano in stanovanje. Lepe zračne sobe. Hrana dobra in na izbero. Telefon in radio na razpolago. Lepa ugodnost za iskanje služb po telefonu. — Calle San Blas 991. — U. T. 59 Paternal 2499.

Vesti iz Cordobe PRIREDITEV SPD III

Kakor smo že poročali, se bo vršila v nedeljo, dne 6. novembra t. l. v Cordobi velika prireditev, katero organizira SPD III v ukrajinski dvorani, ul. 82, števil. 1533, Barrio Ingles. Začetek točno ob 16. uri

Vzpored:

Deklamacija „Dom“, burka v enem dejanju „Kakršen gospod, tak sluga“, deklamacija „Anki“ ter kuplet „Janez in Neža“.

Po končanem vzporodu bo prosta zabava in ples. Svirali bo češkoslovaški godbeni krožek. Vstopnina za moške \$ 1, ženske prosto.

Udeležite se rojaki te redke prireditve edine slovenske odnosno jugoslovenske organizacije v Cordobi.

Odbor

ZAHVALA

Slovensko prosvetno društvo II se tem potom zahvaljuje bratskemu društvu S. P. D. I., katero nam je dalo na razpolago dvorano. Obenem se zahvaljuje vsem, ki so darovali za srečolov, ter tovarišici Elki in Olgi, ki sta prodajali srečke.

Vsem stotera hvala.

Odbor

V Belgiji so dobili te dni novo vlado, katero je sestavil De Broqueville. Četvero bivših predsednikov poslednjih osem vlad je v novem kabinetu.

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

z lepimi, zračnimi prostorji ter z velikim salonom, ki je pripraven za bankete in gostije, s prvovrstno kuhinjo, katero vodi lastnik sam, se priporoča rojakom. Cene zmerne, postrežba brezhibna. Lastnik Alojz Širec, Avenida La Plata 1615, Buenos Aires.

LA MODERNA

Mojim cenjenim odjemalcem sporočam, da bom nadaljeval tekom zimske sezone vsem čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA, ki se bodo predstavili z listom, velike popuste. Daroval bom tudi lepo izdelane povečave. Priporočam se cenj. čitateljem SLOVENSKEGA TEDNIKA.

S. Saslavsky

U. T. 45 - 1720

Av. San Martín 1679, Buenos Aires. — Podružnica, calle Belgrano 3135.

LJUDSKI ODER in PROSVETA

vabita slovensko javnost na veliko delavsko prireditev, ki se bo vršila, s sodelovanjem italijanskih društev,

v NEDELJO, DNE 30. OKTOBRA t. l. ob 15. URI ul. Alsina 2832, za politično žrtve fašizma v Italiji

Vzporod

1. Internacionala (godba Ljudskega odra)
2. Kam? (Zbor "Prosvete")
3. Lahko noč (Oktet "Prosvete")
4. Proletarski materi (Zbor Ljudskega odra)
5. Udova tožna (solospev)
6. "Sin Patria" (Igra "Filodramatica Proletaria")
7. Varieté

Po končanem vzporodu prosta zabava s plesom
Vstopnika za moške \$ 1, za ženske 0.50

Prireditveni Odbor

DELAVEC

Če se vam je zgodila nesreča na delu, imate po zakonu določeno odškodnino.

Obrnite se v vsakem slučaju na

Odvetniško pisarno

TOMAS MASOTTA

SAN MARTIN 492

Bs. Aires

U. T. 31 - 2975

Informacije brezplačno in v vašem jeziku. Delavci v natranjosti države, zahtevajte informacije po pošti

Uradne ure od 10 do 12 in od 14 do 18.

Kdor ima

BLENORAGIJO

mora vedeti:

- 1) Nič mu ne koristi, da se leči na mesečne obroke, ker mu bolezen tako podaljša.
- 2) Ne izplača se mu, da se da pregledati brezplačno.
- 3) Ne sme dovoliti, da se ga leči z injekcijami, ker je to zastareli način, ki povzroča komplikacije.
- 4) Ne sme upotrebljavati razna zdravila brez zdravniškega prepisa, ker si v nasprotnem slučaju kvari želodec in živce.

Zatecite se na

INSTITUTO MEDICO INTERNACIONAL

BRASIL 923

ODPRTO

od 10 do 12 in 15 do 21 ure

NIMAMO PRAKTIKANTOV NE BOLNIČARJEV

SLOVENSKI TEDNIK

Lastnik: Konzorcij SLOVENSKEGA TEDNIKA

Urejuje: PETER ČEBOKLI

Tedenski pregled

Repatrijacija priseljencev. Kakor čitamo v tukajšnjih listih, je te dni pretresal notranji minister dr. Melo med drugim tudi vprašanje brezposelnosti, ki stopa radi stalnega naraščanja vedno bolj v ospredje. Govori se, da bo to proučevanje imelo svojo rešitev v tem, da bo vlada poskušala načina, da na državne stroške pošlje vse brezposelne, ki bi to želeli, domov.

Iz raznih statističnih podatkov, s katerimi razpolaga notranje ministerstvo, je namreč razvidno, da je med brezposelnimi, ki živijo v Puerto Nuevo in v drugih improviziranih taboriščih, največ priseljencev. V Puerto Nuevo je n. pr. vsega skupaj 4.339 brezposelnih delavcev, od katerih je samo 555 argentinske narodnosti; ostali se dele v sledeče narodnosti: Poljaki 1.716, Italijani 413, Bugari 204, Nemci 48, Bolivijanci 21, Paragvajci 17; od vseh ostalih narodnosti pa skupno 724. Med temi bo gotovo tudi kak Slovenec.

Selitev brezposelnih iz Ville Pueyrredón. Prav neprijeten in žalosten prizor se je nudil te dni prebivalcem Ville Pueyrredón, Ville Urquiza in Belgrana. Približno 90 brezposelnih revežev je policija pregnala iz improvizirane taborišča, ki so si ga bili nedavno zgradili iz starih žakljev in obrabljenega lesa, da so lahko tam vedrili v pričakovanju boljših časov, v katere kmalu ne bo verjel več nobeden. Pobrali so morali svoje štiri stvari in se podati proti obrežju umazane Ria, zakaj zemljišče, kjer so doslej preživljali svoje žalostne dni, je last Ferrocarril Central Argentino, ki bo tam začel sedaj neka dela.

Ko so ljudje gledali tisto žalostno karavano premaganih, ki se je vlekla počasi proti Riu, so se sicer trenutno iz radovednosti ustavili. Mnogi so tudi pomiljevalno zmajevali z glavo. A čim so ta prizor izgubili izpred oči, so šli vsak po svoji poti. Požabili so na uboge reveže, ki tu propadajo v prisilnem brezdelju, med tem ko njihove družine v domovini zama-

čakajo, na denarno nakazilo iz Amerike...

POHOD BREZPOSELNIH? Večerni listi so te dni prinesli neko vest, ki je baje prišla iz jako zanesljivega vira, da pripravljajo brezposelni iz Puerta Nuevo pohod pred vladno palačo na Plaza Mayo v znak protesta. Oblasti so baje odredile takoj vse potrebno, da ne bi prišlo do kakšnih izgrediv. Menda so bili pripravljeni tudi ognjegaseci z vodo in policija z vsemi obrambnimi sredstvi za eventualno razkropitev razgretih demonstrantov.

Koliko bolje bi bilo za vse, če bi bilo mogoče oblastem nuditi, mesto gazov in vode, siromakom iz „žalostnega taborišča“ možnost poštenega in skromnega zaslužka. Gotovo bi ne prišlo potem nobenemu niti na misel, da bi šel pred vladno palačo nadlegovat gospode ministre, ki so tako preobloženi z delom...

„Maffia“ na delu. Zadnje dni je vsa argentinska javnost razburjena nad nečloveškimi čini zloglasne „maffije“, katere člani so se z vso drznostjo vrgli na svoje podlo delo, ki je: zapleniti kako bogato osebo, jo odvesti v skrbno pripravljeno skrivališče ter izsiliti potem od sorodnikov velike svote denarja, grozeč, da bo v nasprotnem slučaju žrtev poslana po najbližnji poti v nebesa.

Ni se še poglobilo razburjenje, ki ga je vzbudil slučaj zaplenitve židovskega zdravnika Favelukesa, ki se je na ne posebno jasen način srečno vrnil domov, pa so te dni, najbrž pripadniki iste organizacije, ki mora imeti svoje mreže razprosrte po vsej republiki, ulovili in zaplenili dva mlada študenta, sina tukajšnjega bogataša Ayerza ter sina finančnega ministra Hueya, ko sta se vozila v avtomobilu iz posestva rodbine Ayerza v vasi Marcos Suarez proti Rosariju. In zdaj zahtevajo baje, da se jim plača nič manj ko 200 tisoč pesov odkupnine.

Vsa policija širom Argentine je na nogah in celo vojaštvo pomaga, da bi čimprej izsledili zlikovce. Toda doslej so bila vsa prizadevanja

zaman. O zaplenjenih ni ne duha ne sluha.

Če pojde tako naprej, bomo še veseli, da pripadamo revnemu stanu, ki je vsaj za enkrat popolnoma varen pred strašno „maffio“. Vsaj v tem oziru lahko spimo popolnoma brez skrbi, prištevajoč se srečnim, da ne predstavljamo prav nobene vrednosti za zbirne člane te zloglasne organizacije, ki jo je Italija poslala v svet skupno s svojo dvatisočletno kulturo.

To je eden izmed silno redkih slučajev, da je usoda bolj naklonjena revežem kot bogatinom.

Za eno uro naprej bo treba, da pomaknejo svoje ure, čitatelji, ki jih imajo v žepu in ne v zastavljalnici, če se hočejo izogniti 1. novembra t. l. sitnostim, ki jih ima vsakdo, če pride na delo eno uro prepozno. Oblasti so namreč te dni izdale tozadevno odredbo. Pojdite torej prej spat zadnjo noč oktobra, da ne boste preveč zaspani drugi dan, ko bo treba eno uro bolj zgodaj zapustiti mehko posteljo, kjer se človek še najbolj srečnega počuti. Seveda, kadar ga puste upniki vsaj v sanjah v miru.

„PRIZADETIM“

Bog pomagaj, kako so se razburili „Prizadeti“ v zadnji številki tukajšnjega lista „Jugoslavija“. Niti da bi jih zbadli s šivanko, ne bi mogli bolj skočiti kot so. Čutiti se morajo res salamensko prizadeti, da so se tako narepenčili.

In tisti „stop“, ste videli, čitatelji, tisti „stop“, ki so ga postavili na kraj svojih ognjevitih vrstic? Joj, kako nam je imponiral! Kako lepa in nobel beseda, kaj? Kako strogo in rezko zveni: „Stop“! Ljudem, katerim je namenjen, more sree kar zdrčati v hlače.

Toda kaj bo pa šele potem, če bodo držali besedo in razkrinkali, kakor nam grozijo, našo „v jagnjetovo kožo zavito ravno pot“?

Huda nam prede, prijatelji!

**

Naj se držimo „v dostojnosti svojega delokroga“ nam svetujejo in sicer prav odločno nam svetujejo. Mi bi jim z veseljem ustregli, ali pri najboljši volji ne moremo, ker ne vemo, kako naj ravnamo, če se hočemo držati v „dostojnosti svojega delo-

kroga“. Prihodnjič naj nam blagovolijo to stvar malce pojasniti in napravili bomo vse, kar je v naši moči, da jim ustrezemo, da bo vsaj enkrat mir.

„Če mislite“, pišejo „Prizadeti“ dobesedno, „da leži krivica na nas, da vam list propada, nas pa kar brez daljnega lahko z imeni razkrinkate, da bomo vsaj enkrat vedeli, pri čem da smo.“

Tudi v tem pogledu bi jim ugodili, ker bi jim kot usmiljeni in dobri ljudje prav radi pomagali, da bi siromaki vsaj končno videli, pri čem da so. Ampak tudi tu ne moremo ničesar storiti zanje. Zakaj priznati moramo, da ne leži na njih nobena krivda, kar se propadanja našega lista tiče. To pa iz čisto enostavnega razloga, ker naš list ne propada. Če so „Prizadeti“ nasprotnega mnenja, jim pa svetujemo, da si ne delajo v tem oziru nobenih nad, zakaj doživeli bi spet kruto razočaranje.

SLOVENSKI TEDNIK bo vedno redno izhajal in mogoče prav v kratkem celo na večjem formatu, ne glede na to, če bodo ali ne bodo „Prizadeti“ začeli proti njemu napovedano kampanjo, s katero nam opetovano strahuje po kakor s kakšnim baubauom.

Kar se pa tiče odgovornosti, ki nam jo ob vsaki priliki po vsej sili hočejo napraviti glede krivde na razkolu in medsebojnem sovraštvu v naselbini pa bi morali biti, po našem mnenju, prav tihi in sploh veseli, da se tega vprašanja nihče resno ne loti. Zakaj če vzamemo v poštev dejstva — in te treba vedno upoštevati, kadar se gre za ugotovitev resnice —, bodo videli tudi tisti, ki nam doslej niso še hoteli verovati, da je razkola in sovraštva med nami kriv bivši poslanik dr. Ivan Švegel in nihče drugi. On je kriv, ker je s svojim denarjem podplačal iste ljudi, ki se danes v „Jugoslaviji“ skrivajo za pseudonimom „Prizadeti“, da so mu v pokojnem „Slovenskem domu“, kadili, ga pred našimi opravičenimi napadi branili ter z nizkotnimi izmišljotinami skušali kratiti ugled nekaterim članom našega konzorcija.

Ampak kakor nas je ta krat, pred pol leta, ko smo doživljali velika razočaranja, sledi na 4. strani

BOŽIČ

Naši najlepši prazniki, ki nas pominjajo najlepših dni, se približujejo.

V domovini so naše družine, ki razen zime trpe še druge nadloge ter čakajo, da jim pride od nas kako tolažilo.

NAJVEČJE VESELJE

pa bodo imeli, če jim za praznike prispe kak denarni znesek od Vas, ki ga lahko pošljete:

POŠTNO, Z AEROPLANOM ali BRZOJAVNO

naravnost na dom, brez kakih odbitkov ali stroškov, ker ko ste pri nas plačali neznatno provizijo, ste s tem vse poravnali.

SLOVENSKI ODDELEK

Banco Holandés

de la América del Sud

BUENOS AIRES — Bmé. MITRE 234

Podružnica: CORRIENTES 1900

Uradujemo od 8½ pa do 7. zvečer.

Ob sobotah do 1 popoldne.

PRIMORSKE VESTI

SONČNA VIPAVSKA — ORN PEKEL

Italijanski fašizem tlači in davi našega ubogega vipavskega kmeta z vsem besom in krvoločnostjo svoje zločinske duše. Ne zadostuje, da je Italija s svojim davčnim vijakom uničila najbolj cvetoča posestva, da je iz naših trdnih kmetov napravila skoro berače. Na vse načine nas skuša ubiti popolnoma, uničiti nam vsako vero v boljšo bodočnost, priučiti nas suženjstvu. Davki so ogromni. Za voz moramo plačati 50 lir davka, za konje 15 lir, od krave tudi 11 lir, od teleta 10 lir in od psa 17 lir. In to niso vsi davki, niso še vse „tasse“. Saj jim ne vemo več imena in pomena, toliko jih je. A k gospodarskemu zatiranju se priključijo še silnejše, hujše. Neprenehoma iščejo in stikajo po vaseh, da bi našli kaj sumljivega. Sredi temne noči se pripeljejo z avtom v vas kmalu zažvenketajo šipe na oknih. Naše ljudstvo, ki dobro ve, kaj pomeni to izzivanje stisne pesti, stisne zobe in molči. Ves gnev se mu zbira v srcu. Zločinskih izivačev pa nihče ne kaznuje, nihče ne išče. Noč jih je dala, noč jih je vzela. Še k orožnikom ne gre nihče tega naznanit. Čemu? Saj karabinjeri dobro vedo za imena izivačev. — Ker z izzivanjem ničesar ne dosežejo, so v Ložah pri Vipavi ponoči zobešili dve zastavi: eno slovensko in eno avstrijsko (1). Drugo jutro so aretirali 18 fantov domačinov. Mogoče so jih pozaprli še več, a tega ne moremo poročati natančno, ker je mogoče, da se tudi ostali, ki so izginili iz vasi skrivajo.

Tudi pri naših verskih opravilih nas ne pusti v miru. Na veliki šmaren 11. avgusta

„PRIZADETIM“

hude krivice, grdo nehvaležnost in sploh vse številne preizkušnje, ki jih prej ali slej mora preživeti sleherni javni delavec, prav tako nas tudi danes tolaži prepričanje, da poštenje mora končno zmagati.

In boste videli, čitatelji, da nas to naše trdno prepričanje ne vara.

se je v Logu zbralo verno vipavsko ljudstvo na božjo pot. Fašisti pa so prodrli med mirne vernike s pretvezo, da iščejo nekega fanta, ki se je z njimi sprl. Ker tistega niso našli, so se spravili med druge. Polovili so nekaj okrog 20 fantov in mož, pretepali jih po hrbtu in glavi in nekaterim izbili zobe. Celo popolnoma sleči so se morali nekateri in so jih nato nage zbadali z noži in bajoneti. To je dvatisočletna kultura!

Takim in še hujšim mukam je izpostavljeno naše brez-

pravno ljudstvo in le čudno je, da ni že od muk, strahu in groze vse znorelo.

ZEMLJIŠČE NAŠIH KMETOV ZA VOJNE UTRDIBE

Hrušica pri Podgradu, septembra 1932. Kmetom so pred kratkem odvzeli velik kompleks zemljišč, kjer mislijo oblasti zgraditi razne vojne utrdbe. Ves kompleks so ogradili z visoko in gosto žičnato ograjo.

Pri delih so zaposleni samo fašizmu udani Italijani; povezati se morejo ob vstopu v delo, da bodo vstrajali določeno dobo, ter da ne bodo prekoračili ograjenega kompleksa.

Hočete dobro jesti in piti?

Pridite v RESTAURANT OSORIO

Našli boste tudi prijetno domačo družbo. — Prostor popolnoma preurejeni in primerni za bankete in gostije. — CENE ZMERNE. — Prenočišče 70 cent.

Priporočila se lastnik:

EMIL ŽIVEC

Calle OSORIO 5085

Buenos Aires

Kmalu bo prišlo tako daleč, da ne bo kmet imel prostora niti za najnužnejše pridelke.

NOVA VOJAŠKA CESTA

Od St. Petra na Krasu, med Reško dolino in Pivko, se vleče proti jugu skoro do Tr-

novega gora Tabor. Ob vznožju, na južni strani so pričeli z deli za novo vojaško cesto, ki bo prišla sporedno z staro (državno), katera gre nižje, ob vodi Reki. Cesta se odcepi od Pivške blizu Podstenj ter vodi nad Merečami, Ratevečim brdom in Kilovčami tik ob vznožju, mimo St. Petra tja do novih vojaških naprav med Kalom in Neverkami. Delo naglo napreduje, kljub temu, da bo skoro vsa cesta vsekana v živo skalo. Daleč naokrog se sliši brčanje strojev, s katerim vrtajo v skale.

Cesta je namenjena izključno vojaškemu prometu in je v tesni zvezi z vojaškimi napravami v Trnovem (snežniškem gozdu), Neverkah in Kalu.

Razširjajte SLOVENSKI TEDNIK

VAŽNO!

Za vse izseljence moške in ženske, ki želijo preiskrabeti se z dobrimi stvarmi in z dobro obleko za mal denar. Pri tvrdki „Astra“, Córdoba 901 vdo bite z druge roke in v dobrem stanju briljantne, biserne, zlate in srebrne nakite; umetniške slike, kipe, porcelane, kristale i. t. d. Moške in ženske obleke, svilene in iz blaga, večerne in promenadne obleke, kožuhe, suknje in garniture i. t. d., Zaloga moških oblek in delavnica.

Velika ---- ---- novost

V barvarni (tintoreriji) „Belga“, Córdoba 901, sem otvoril krojaški oddelak, ki izdeluje po najmodernejšem kroju obleke in suknje iz najboljšega angleškega blaga. V tej moderni barvarni morete prebarvati in očistiti obleke sov, tako da izgledajo kot in druge stvari za par penove. Obiščite na vsak način podjetje, kar vam bo gotovo v veliko korist.

LASTNIK
OBEH PODJETIJ:
TOŠKOVIĆ
JOVAN OSTOJIC

Velika Klinika Specialistov

Buenosaireške in pariške univerze

Za dosego popolnega zdravljenja s kolikor mogoče malimi stroški, pregledujemo svoje bolnike z X žarki in jim podarimo zdravila

KAPAVICO

Reakcija Wassermann

Lečenje s pomočjo elektrike, ki skrajša zdravljenje

REVMATIZEM

in komplikacije zdravimo brez bolečin

SYFILIS 606 - 914

Bolezni členkov, srčne napake, splošna onemoglost, Arteriosklerozis

ŽELODČNE BOLEZNI

Povračanje, bolečine, kisline, rane, slaba prebava

ČREVESNE

Krči, zapeka, šibkost

BOLEZNI GRLA, UŠESNE, OČESNE in NOSNE

X ŽARKI - ULTRAVIOLETNI ŽARKI DIATHERMIA - VISOKA NAPETOST

1017 - Sarmiento - 1017

Pregled SAMO \$ 3.-

Od 10 do 12 in od 14 do 21 ure

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.
Atelje SAVA JOVANOVIĆ, F. Quiroga 1267, Dock Sud

Aretacije v Vipavski dolini

V okolici Vipave je fašistovska policija zadnje čase jako stroga z našimi ljudmi, katere zapirajo kar na debelo, brez vsakega vzroka. V zaporih jih potem mučijo, da bi izsilili iz njih priznanje za razne protidržavne zločine, o katerih se zaprtim revežem niti ne sanja.

Septembra je bilo mnogo naših Vipavcev odvedenih v zapore v zvezi obletnice ustrelitve v Bazovici. V bližini vasi Mauče so našli karabinerji razobešeno jugoslovensko zastavo. Bilo je to ravno 6. septembra. Zastava je bila razobešena na visokem stolpu, a pod stolpom je stal napis: Gorje onemu, ki se jo dotakne! Prišla je policijska komisija, spremljana od močne čete karabinerjev. Zastava je bila sneta in odpeljana v Gorico. Ali s tem stvar ni bila končana. Četa karabinerjev in takozv. fašistovska „squadra mobile“ so obkolili vas Goče, Lože ter ostale bližnje vasi. Aretirali so mnogo sumljivih ljudi in jih uklenjene in močno zastražene, kakor kakšne najhujše razbojnike, odvedli v goriške zapore.

Iz Goč so aretirali 15 ljudi, iz Lož pa dve osebi. Ne ve se še, kaj čaka aretirance in kakšno veleizdajniško afero bodo fašisti sfabricirali s tem slučajem zastave. Sorodniki in prijatelji aretirancev so v velikih skrbah za njihovo usodo.

To novo preganjanje naših ljudi na Vipavskem hudo zadene vsakega dobrega Patriarca. Težko nam je, ko moramo mirno križem rok gledati, kako neusmiljeno fašizem preganja naše ljudstvo,

kateremu ne moremo dejansko prav nič pomagati. Z druge strani nas pa te žalostne vesti tolažijo, ker nam na najbolj zgovoren način pričajo, da je v našem narodu v Italiji spomin na mučenike vedno živ in buden in z njim tudi misel na odrešenje. Odpornost in vztrajnost naših zaslužjenih bratov naj nam služita za vzgled!

V VIPAVSKI DOLINI LJUDSTVO TRPI IN SE BOJI VOJNE

Vipava, septembra 1932. Radi aretacij v januarju (Vodopivecova itd.), je ljudstvo še vedno zelo razburjeno. Pregarjanje iz strani oblasti se je vsled omenjenih aretacij podvojilo. Naš človek se ne more več kretati, niti po lastni zemlji. Fašisti in njihovi konfidenti izrabljajo vsako najmanjšo priliko, da se zne-sejo nad našim ljudstvom.

Družina Vodopivec iz Kamenj je vsled aretacije mnogo pretrpela. Fašisti jo hočejo za vsako ceno gospodarsko uničiti. Da bi to čimprej izvedli, so jim pred kratkim odvzeli koncesijo za gostilno.

Da se je izvršilo okrog Kamenj toliko aretacij, je mnogo pripomogel fašistični konfident Berto Tinčecov iz Vrtovina. Ljudje so ga spoznali, ter se ga izogibljejo kot garjeve ovce.

Obračun bo že prišel!

Zanimivo je, da se zadnje čase zelo množe spori med fašisti samimi. Fašist Spera, učitelj v Kamenjah, doma nekje na Siciliji, je prišel pri fašistih v nemilost in bil radi tega prestavljen v južno Italijo.

V tem okraju je industrija popolnoma propadla. Še pred

kratkim je bilo nekaj doma-ših delavcev v Brunnerjevih tekstilnih tovarnah (Ajdoščina). Pred kratkim pa je ta tovarna prenehala z vsakim obratovanjem. — Pri likvidacijskih delih uporablja-jamo samo Italijane.

Ljudje govore, da bo vojna; razburjenje je vedno večje. Zaneslivejši vozijo na mejo vojni material.

Na krasški železnici so se ponekod pojavili transporti žične ovire.

Civilisti, ki prevažajo vojaški material, ga morajo odložiti v daljavi 1 km od meje, da ga od tamkaj odpelje vojaštvo. Vojnim utrbam se ne sme nihče približati. Za vojne naprave izdajajo fašisti ogromne svote. Naš človek pa strada, je izkoriščen in izpostavljen najhujšemu terorju.

OGROMNA SMODNIŠNICA PRI SEŽANI

Sežana, septembra 1932. Pacifistični fašizem pripravlja smodnišnice za mir. Zadnje čase gradijo v bližini Sežane cel kompleks, ki je posvečen tem namenom. Največja poslopja, po številu 39, se nahajajo ob cesti, ki pelje v Bazovico. Vse zgradbe so iz železobetona, ter z globokimi podzemskimi kletmi. Manjši kompleks po številu zgradb, se nahaja v bližini. Vse stavbe so strogo zastražene, ter se ne sme nihče približati na bližino 200 m. Zemljišče za poslopja so oblasti vzela brez odškodnine, da celo brez vsakega obvestila. Tudi pridelki, kakor žito, trava in t. d. so bili zaplenjeni. Vse pritožbe so ostale do danes zaman. Tako se seli iz dneva v dan „mir“ na našo primorsko zemljo.

ZNAKI VELIKE KRIZE

Kako velika kriza vlada v Italiji je razvidno tudi iz tega: Krožno cesto, ki gre iz Podbrda ob meji proti Rodici in Bogatinu, se pridno nadaljuje, tako da grejo z avtom že pod vrh Rodice. Velike preglavice pa dela delavcem plača, katere že čez dva meseca niso prejeli, kvečjemu na račun po 25 do 50 Lir,

ZOBOZDRAVNICA

Dra. Dora Samoilović de Falicov
in Feliks Falicov
Sprejemata od 10. do 12. in od 15. do 20 ure.
Donato Alvarez 2181
U. T. 59 - 1723
Directorio 1347

Dr. J. HAHN

ZENSKE BOLEZNI — BELI TOK — NEREDNO PERILO, BOLEZNI MATERNICE, JAJCNICA, MOŠKE BOLEZNI: GONOREJA. ANALIZA KRVI IN ORIN. SIFILIS — KRVNE BOLEZNI

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer. Ob nedeljah od 9—11.

NIZKE CENE

in še to z največjo težavo. Zato pa delavci kljub brezposelnosti raje doma ležijo, kot pa da bi delali za plačo, katere od nikoder ni.

O ARETACIJAH POD SNEŽNIKOM

Med vojaštvom, ki je bilo v Zagorju in Knežaku (Pivka), so se pojavili letaki antifašistične vsebine. Med vojaštvom samim so se vršile stroge preiskave, kakor tudi med prebivalci Trnovega in Ilirske Bistrice. V zvezi s tem so pred kakimi tremi tedni

aretirali brezštevila ljudi, po večini iz Trnovega. Znana so imena sledečih aretirancev: Viko Bobek, pek, tapetnik Jelarčič, šofer Anton Hrovatin, vinski trgovec Merkandel, brata Josip in Anton Prime, zobotehnik Biček Ivan, Škrli Jakob, Škrab Ivan, Franc Maslo ter trgovski pomočnik Zdravko Trampuž iz Il. Bistrice. Vsi aretiranci so v tržaških zaporih. Obtoženi so, da so širili antifašistične letake.

Restavracija "DANUBIUS"

katere vodi znana gostilničarka

Jelka Vukuša roj. Silagy

se nahaja v ulici

RECONQUISTA 542

VEDNO SVEŽA IN OBILNA HRANA TER NAJBOLJŠA PIJAČA

Cene zmerne — Postrežba prvovrstna. Slovincem se priporoča

LABORATORIJ ZA ANALIZE

Dr. German Schwartz

Analize krvi, Wassermann, Widal, Urina, Pljunkov, Ultramikroskopija i. t. d. — Vseh vrst cepljenja

CALLE POZOS 170

BUENOS AIRES

INSTITUTO MEDICO CALLAO

Direktor: Dr. LUIS N. RENOULIN

Stranke sprejemajo specialisti

SPOLNE BOLEZNI: Prostatitis, vnetja, kapavica,

Analize za ugotovitev ozdravljenja od kapavice.

BLÉNORRAGIA — Abona po \$ 20 mesečno.

SIFILIS — Moderno zdravljenje.

KOŽNE: Izpadanje las, lišaji.

ŽIVČNE: Nespanje, omotica, glavobol.

PLJUČNE: Bronhitis, kašelj, naduha, jetika.

REVMATIČNE in OBISTNE: Kila, zbadanje.

ŽELODČNE: Bolečine, kislina, razširjenje, rane in povračanje.

OSLABELOST: Uspešno zdravljenje z injekcijami.

ZENSKE: Bolestno čiščenje. Jajcnika. Beli tok.

enika. Beli tok.

PRVI PREGLED BREZPLAČNO

ZMERNE CENE — ZA SLOVENCE POPUST

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah

in praznikih od 10. do 12.

Ulica CALLAO 339

Za nakazila in izplačila

v angleških funtih

na vsa mesta in kraje

Jugoslavije, Češkoslovaške in Julijske Krajine ter na vse države celega sveta, obrnite se na

BANCO DE LONDRES

Y AMERICA DEL SUR

Najstarejša banka, katere samo ime pomeni že

VARNOST in RESNOST

Osrednji zavod: 6, 7 in 8, Tokenhouse Yard, London

Buenos Aires: Bartolomé Mitre 399 esq., Reconquista

Mendoza, Paraná, Posadas, Rosario, Santa Fe,

Tres Arroyos, Tucumán in Asunción.

Rosario: calle San Martín 849 y Salta 2809-13

Podružnice: Azul, Bahía Blanca, Concordia, Córdoba

KMEČKE DEMONSTRACIJE TUDI V KNEŽAKU

Knežak-Pivka, septembra 1932. Skoro v vseh večjih krajih Istre je prišlo do kmečkih demonstracij in pohodov. Do sličnega nastopa je prišlo tudi v Knežaku. Ko so ljudje prejeli obvestilo o višini občinskih davkov, so se zelo razburili. Nekega jutra pa se je zbrala velika skupina žena iz Bača ter se napotila v Knežak k podeštatu in protestirala višini davkov. Ker ni bilo podeštata v uradu, so šle žene na njegovo stanovanje. Podešta je še spal. Žene so zahtevale, da takoj vstane. Dejale so: „Me smo že utrujene od napornega dela, podešta, kateri živi na račun naših žuljev, pa še spi“. Ko je vstal, so enoglasno zahtevale znižanje davkov, češ, da ima občina le 45.000.— lir dolga, medtem ko dobi za davke preko 145.000.— lir letno. Zahtevale so pojasnila, kam in kako je namenjen ves ta denar.

Podešta je žene tolažil in jim obljubil, da bo storil kolikor bo v njegovi moči. Res je nato odredil, da so pobrali vsa razdeljena davčna obvestila.

Kam gre občinski denar? V občinski pisarni opravlja delo 7 nameščencev, pred vojno pa je zadostoval samo eden. Lepo se odreže fašistična ekonomija.

FAŠIZEM SE BOJI NAŠE GA KMETA

Materija, septembra 1932. Do zadnjega časa so bili v Materiji samo orožniki. Fašistom pa se je zdelo to vseskoj premalo za javno varnost, zato so postavili tam tudi fašistično postajo ter naselili miličnike. Ubogim Istranom je manjkalo samo še te pregrehe.

NAŠ KMET STRADA

V Herpeljah že dve leti širijo in asfaltirajo ceste. Domači delavei, kolikor jih je zaposlenih, morajo delati kakor črna živina, plača pa je tako neznatna, da nikakor ne morejo shajati. V tem oziru so delavei italijanske narodnosti zelo privilegirani, bodisi pri plači, še več pa pri disciplini. — Kmetu bijejo pri nas zadnje ure. Davki, občinske doklade, suša, dolg, vse to ga tare. Domači pridelki so pod ceno, živinski trg za nič.

V Beki, ki leži na samotni gmajni, sredi golega Krasa, še pred par leti ni bilo šole. Lansko leto pa so zgradili v vas široko cesto ter veliko dvorazredno ljudsko šolo. Kmetje niso s tem nič zadovoljni. Prej so učili svoje otroke doma v materinščini, danes pa pohajajo v italijanske šole.

V vasi Podgorje so končali z delom pri vojaški cesti, ki pelje od kolodvora v Čičarijo. Cesta dobro napreduje in se šopiri čez borne,

kraške ogradike, katere so odvzeli bornim kmetičem brez vsakršne odškodnine. Že velikokrat so se kmetje pritožili in prosili za odškodnino na vsamogoča oblastva, vendar pa so prošnje do danes ostale brezuspešne. Tako se čez male njivice in z vestno roko zgrajene ter ograjene brajde širi cesta, ki pripravljaja, ne pohod pravice, temveč pohod ognja in meča.

KAKO JE NAVADEN PASTIR RENEGAT POSTAL BOGATAŠ

Sv. Barbara pri Miljah, septembra 1932. —Edina beseda, katera se največkrat sliši po Miljah in okolici je: revščina. Kruha ni, dela ni. Ladjedelnice počivajo, drugega večjega zaslužka pa v teh krajih ni. Podesta ali župan, rodom Hrvat, Istran, ki je prišel v to vas pred dolgimi leti kot navaden pastir, je danes že precejšen bogataš. Del Elerskih hribov je njegova last. Do tega posestva mu je pomagala njegova umazana duša, ki se je vedno prodajala tiranom. Po vojni se je prodajala fašizmu. Bil jim je celo naklonjen, da je leta 1921. dal fašistični skupini lir 500.— za nakup bencina, s katerim naj bi isti požgali bližnjo vas Mačkoslje. Domačini tega človeka sovražijo. Toda, ker je težka borba za kruh, vseeno prihajajo k njemu na delo. Kljub veliki krivici, da jim daje samo 50.— lir mesečnega predujma, tako, da imajo nekateri zaoznanke na plači za več tisoč, še vedno puščajo svoje žulje in svojo zadnjo moč za kosček kruha sebi in svojim otrokom. — Vsi aretiranci od 1. avgusta so še vedno v zaporu.

UPOR KMETOV V LOGU

V Logu (Rimljanje) so se domačini dvignili in se uprli radi davkov. Aretirani so bili sledeči: Montagna, Dobriča, Petaros in Ivančič.

Na hrano in stanovanje

sprejema možke, ženske in poročence.

Klijentom, zlasti ženskam in matrimonijom, prekrbi potom dobrih zvez brezplačno nameščenje

Pension Viena

Sta. Fe 1938

U. T. 44 - 5207 — Bs. As.
Priporoča se lastnik
E. KRAVANJA

NITI ENE SLOVENSKE BESEDE...

Učiteljem je strogo prepovedano spregovoriti z otroci slovensko. Radi tega prestopka je bila premeščena v notranjost države učiteljica iz Boljunca.

KAKRŠNO ŽIVLJENJE TAKŠNA SMRT

Znani istrski vohun, izdajalec in fašist v Tinjanu Andrej Zaje, se je ponesrečil. Pri vožnji v Koper so se mu splašili konji. Padel je pod

voz ter podlegel težkim poškodbam. Andrej Zaje je bil v dekanski občini dobro poznan slepar in vohun. Po njegovi iskarjotski zaslugi je precej zavednih vaščanov videlo zidove ječ in več domačij slišalo godbo dražbenega bobna.

In kakor se čuje, ljudstvo ni moglo pozabiti nasilj, katera jim je prizadejal. Za prvega majnika so na njegov grob zasadili rdečo zastavo in spomenik pomazali z blatom.

DOCK SUD (Prov. Buenos Aires) Calle Facundo Quiroga 1441

nasproti komisarije
EDINA
NAŠA SLOVANSKA LEKARNA

Pojasnilo o vašem zdravju lahko dobite osebno ali pismeno v moji lekarni.

Franjo Huspaur

GRAFOLOG

svetonega slovesa vam opiše natančno vaš značaj, vam pove vašo bodočnost in preteklost. Pošljite nekoliko lastnorčno napisanih vrstic ter navedite vašo starost spol, in stan (oženjen,

neoznjen). Pišete lahko v slovenskem, španskem, francoskem ali nemškem jeziku. Dopise, katerim je treba priložiti 1 peso in znamko za 10 cent. za odgovor, naslovite na:

A. HOČEVAR

Dr. MILOSLAVICH

diplomiran na univerzah v Buenos Airesu, Berlinu in Dunaju

SPECIJALISTA ZA SPOLNE BOLEZNE, KAPAVEC (TRIPER), SIFILIS IN KOŽNE BOLEZNI
Sprejema osebno brez asistentov. — Zdravljenje garantirano. — Zdravilna elektrika. — Ultravijoletni žarki. — Zdravljenje na abonament

NOVI NASLOV:

TALCAHUANO 1025

med CHARCAS in SANTA FE

Sprejemanje bolnikov od 8. do 10. in od 3. do 7. (prej Lavalle 310)

Veliki zavod 'RAMOS MEJIA

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).

KOŽA: Kronični izpuh, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravijoletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraženja, izguba spomina in šibkost.

REVMAZEM: kila, nahuha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškemu načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ZELODEC: upadel, raširjeni, kisline, težka prebava, bruhanje, rane.

GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA: vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

ZENSKE BOLEZNI: maternica, jajnika, neredno čiščenje. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi

SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Plačilni pogoji dobri

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once

Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12

KAPAVICO

zdravimo po načinu Dr. KAROLA RENNER
(Rodom iz Nemčije)

Clinica Medica RENNER

SIFILIS

NOTRANJE BOLEZNI

DIATERMIA

Sprejema se od 15 do 20 ure

RIVADAVIA 2580, 1. nadstr.

Dve kvadri od Plaza Once

DVA SLOVENCA-MILIČNI- KA UBITA V ITALIJI!

Kot znano, ima tudi naš mali narod med seboj nekaj ljudi, ki so pripravljeni za mal denar, prodati očeta, in mater ter svoj narod. Zopet so drugi, nekaki omahljivci, neznačajneži, kateri samo radi koščeka kruha služijo tujcu.

Med te slednje spadata gotovo tudi Kolenc Jože iz Lokve in neki Erjavce iz Trnova pri Gorici, ki sta bila oba pri gozdni milici v Italiji. Poročajo nam da je bil Kolenc Jože ubit od treh strelav v Cecini (Toscana) kjer je bil v službi. Enako je bil ubit tudi Erjavce. Družini obeh ubitih so se vrnil domov.

SLAMNIK — PREVRATEN ELEMENT

Prve dni septembra so se na Goriškem vršili nabori. Fantje so povsod za to prišli dobro volje. Enako je bilo tudi na Goriškem nekdanj, a letos je bilo vse drugače, še v gostilno niso mogli, ker je suša v žepu; peti niso smeli, ker je slovensko petje prepovedano. Fantje res niso vedeli, kaj bi počeli. Hodili so po Gorici in si ogledovali trgovine. Tako je tudi neka taka skupina iz Gradišča nad Renčami prišla do neke trgovine s slamniki v Raštelu. Stopili so v trgovino in vsak fantič si je izbral svoj slamnik, malo za res, malo za šalo. Barantanje se je zato zavleklo. Medtem se je pojavila v trgovini policija. Detektivi so namreč zapazili, da imajo slamniki modre trakove. Policija je brž obkrožila slovenske fante in jih odvedla na kvesturo. Tu so jih pošteno ozmerjali, češ, kako si upajo kupiti slamnike, ki imajo trakove z jugoslovansko zastavo. Obenem so jih vse temeljito preiskali. Pri njih niso našli ničesar. Nato so jih izpustili, le slamnike z nevarno barvo so obdržali na kvesturi. Tako bi bili slamniki kmalu spravili v nevarnost državo.

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENES DE BILIK, diplomirana na univerzi v Pragi in v zdravniških vedah v Bs. Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom. Ordinira od 9. ure zjutraj, do 20. ure zvečer.

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buen Orden 3389
Buenos Aires

PONOVNE ARETACIJE V GABROVICI

Gabrovica, septembra 1932. V naši vasi je zadnje čase precej nemirno. Radi pohoda na občino Dekani so pri nas aretirali 7 oseb, od katerih niso še nobene izpustili. Kaj bo z njimi, se še ne ve. Dober vaščan Klement Purger je moral zbežati, ker ni dovolil svojemu otroku, da bi se vpisal v balillo. Osumljen je tudi, da je bil vodnik in agitator pri zadnjih vstajah.

Pred kratkim so aretirali zopet 8 vaščanov: Alberta Ivančiča, ki ima očeta v Jugoslaviji; Alojzija Primožiča, očeta 7 otrok; Dušana Purgerja, katerega brat je prostovoljec v jugoslovanski armadi; brata Teodora in Antona Ivančiča; Andreja Ivančiča; Albina Baruta, katerega brat je orožnik v Jugoslaviji ter Benjamina Pečarja. Aretacija se je izvršila v jako velikem obsegu. Ob eni popolnoči je prišlo v vas s tremi avtomobili 16 detektivov, dva orožnika ter 1 brigadir. Pri vseh aretiraneih so izvršili natančne hišne preiskave.

Zanimivo je, da je Gabrovica ena izmed najbolj zavednih istrskih vasi. Do danes ni bil še nihče vpisan ne v „fascio“ ne v „avangardio“, ne v „balillo“, ter tudi ne v „dopolavoro“. Edini, ki je sodeloval v denuncijant-

skih, fašističnih vrstah je bil vaški magnat Ivančič. Fašisti, njegovi sodrugi, so mu šli zelo na roko. V kratkem času je dosegel poleg tega, da je bil že vaški načelnik, še sedem naslednjih koncesij: gostilno, trafiko, trgovino, ještvino, zidarsko podjetje, postal je občinski čuvaj, zapri-seženi cenilec ter sodnijski pooblaščenec. Vendar pa kljub vsem svojim koncesijam ni mogel vstrajati. Vaščani so ga bojkotirali. Nihče ni hodil k njemu ne v gostilno, ne v trgovino, tako, da je v kratkem pol letu popolnoma propadel ter žalostno pobegnil v Ameriko. Ivančič je bil tudi edini slučaj, da je spremenil svoj priimek v Giovannini. Tako ni pomagalo vse prizadevanje fašističnih vrst, da bi se en sam vaščan uprl proti vrstam vaščanov, ki so ostali zvesti svojemu prepričanju.

BILANCA POLLETNE AK- TIVNOSTI TRIBUNALA ČRNIH SRAJC

Trst, septembra 1932. Fašistično posebno sodišče še vedno neumorno in vneto dela. To vneto in neumorno delo jasno dokazujejo številke bilance do 30. junija 1932.

januar: štirje procesi, 27 obsodb, na skupnih 184 let in 10 dni zapora.

februar: 9 procesov, 45 obsodb na skupnih 442 let in 8 mesecev zapora.

marc: tribunal počiva in se pripravlja.

april: 19 procesov, 99 obsodb, 11 mesecev zapora.

maj: počitek.

junij: 6 procesov, 41 obsodb, med temi dve smrtni (Bovone in Sbardelotto) in 39 na skupnih 439 let in 75 dni zapora.

Skupaj: 38 procesov, 213 obsodb, 2 smrtni obsodbi, 1.461 let, 7 mesecev in 15 dni težke ječe.

To so številke samo posebnega sodišča za politične zločine. Med njimi niso vštete kazni navadnih sodišč za razne žalitve „duce-ja“ in za druge manjše politične zločine.

KAJ SE KUHA V IDRIJ- SKEM RUDNIKU

Zadnje čase se širijo o idrijskem rudniku vznemirjajoče vesti. Govori se o veliki redukciji rudarjev, o skrajšanju delovnih dni in celo, da bodo zaprli rudnik. Ljudje so v velikih skrbih.

RADI ŽEPNIH NOŽEV

V Podkrajju sta bila aretirana Josip Žakelj in Frane Širec, ker sta imela pri sebi žepne nožičke...

OSEM ARETACIJ

V Kroglah, občina Doline pri Trstu, so koncem septembra karabinerji aretirali 6 domačih fantov, katerih imena nam še niso znana.

SPOMIN NA AMUNDSENA

Odprava ruskega ledolomilca „Rušanova“ je odkrila na rtu Čeljuskinu taborišče Amundsenove ekspedicije iz l. 1919. V posebni posodi sta bili dve lastnoročno pisani beležki od Amundsena, ki jih je pustil v taborišču, ko je tam prezimoval l. 1919.

„NEDOSTOJNA“ PISEM- SKA ZNAMKA

Db X. Olimpijadi v Los Angelesu je izdala ameriška pošta posebno znamko, prikazuje golo moško figuro grškega metalca diska. Nad to znamko se je pred kratkim spotaknila mlada dama, ki je prišla v poštni urad v Dallasu. „Se na misel mi ne pride,“ je dejala, „da bi poslala svoji materi takšnega goleža!“ Zahtevala je drugo znamko, in poštarica ji je postregla z znamko predsednika Roosevelta.

ADAM JE BIL TUREK

Na nedavnem kongresu turških historikov v Angori je več predavateljev zastopalo mnenje, da je turško plemo najstarejše na svetu in so citirali med drugim v dokaz, da sta imeni naših prastaršev Adam in Eva čisto turški besedi, ki pomenita „mož“ in „hiša“. Takšne trditve so zbudile tolikšno navdušenost, da so izvolili posebno komisijo, ki naj bi zbrala vse gradivo, ki bi se nanašalo na stare turške narode v Osrednji Aziji, na njihovo prvotno kulturo, selitve, vezi z drugimi plemenitimi itd. Iz tega naj bi napisali gromno zgodovino turškega plemena. Tudi o raju je trdil neki drugi turški zgodovinar, da je ležal sredi centralnoazijskih pašnikov. Ta teorija je imela sicer že prej svoje privrženice, a seveda ni nihče mislil na to, da bi prve starše napravil kar za Turke.

Diplomirana babica ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu
Ima dolgoletno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Buenos Airesu.

Sprejemajo se penzijonistke, posebno s kampa. Pomoč pri porodih za \$ 30.—

calle COLOMBRES 178
U. T. 62 Mitre 3755
(1 kvadra od Rivadavia)

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in odgovornega zdravnika, zatecite se na

**CLINICA MEDICA
CANGALLO
DR. A. GODEL**

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

**Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje
BLENORAGIJE — KAPAVCA**

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

SIFILIS (606-914) Krvne in Kožne Bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, jetrne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMINA — ANALIZE

Govori se slovensko.

Sprejema se od 9. do 12. in od 15. do 21. — Ob praznikih od 9. do 12. ure.

CALLE CANGALLO 1542

O KRVAVITVAH

Med najčešča krvavljenja, ki so sicer večinoma prilično nedolžna, a jih ne smemo preveč zanemariti in prezreti, spada krvavljenje iz nosa.

Čestokrat je samo simptom kakšne druge bolezni, n. pr. srčne hibe, arterioskleroze, levkamije, tudi začetka kakšne kužne bolezni, n. pr. tifusa. Takšnih znakov seveda ne smemo zanemarjati. Naravno, da povzročajo tudi obolenja nosu, zlasti otekline, krvavljenje. Včasih je krvavljenje iz nosa celo koristno, ker nam po njem izgine glavobol in pritisk v glavi. Prečesto krvavljenje utegne nasprotno zelo škodovati osebam, ki nimajo preveč krvi. Vsekakor je treba v takšnih primerih vprašati zdravnika za svet, da se ne razvije malokrvnost ali da se ne zane-mari kakšna druga skrita bo-lezen.

Mnogo nevarnejši je krva-vi kašelj, ker mu je skoraj vedno vzrok obolenje pljuč, zlasti pa pljučna jetika. V mnogih primerih sušični lju-dje ne pripisujejo mnogo po-mena takšnemu krvavemu kašlju, a to ni prav. Sčasoma namreč vodi do zelo nezažel-jene anemije, ki bolezen še bolj poslabšuje. Običajno te-melji močnejši krvavi kašelj na tem, da je tuberkulozno tkivo uničilo steno kakšne pljučne žile, zlasti kakšne manjše dovodnice, ali pa da je počila razširitev kakšne ar-terije.

Dokaz, da izvira kri iz pljuč, je to, če je svetlo rde-ča in penasta. Vendar se lah-ko zgodi, da ljudje smatrajo kakšno krvavljenje iz poži-ralnika ali želodeca za krvav-ljenje iz pljuč, dasi spremlja to kašelj, ono pa bljuvanje in davljenje. Včasih se tudi zgodi, da spremlja krvavlje-nje iz prebavil kašelj, ker je kri z dihanjem zašla v diha-la.

Nadalje poznamo krvavlje-nje iz želodeca. Najčešči vzrok za to krvavljenje je želodčna oteklina. Množina izbljuvane krvi je lahko zelo velika in znaša tudi cel liter ali več. Če je oteklina ranila kakšno več-

jo žilo, lahko nastopi z bru-hanjem krvi smrt.

Želodčni rak tudi povzro-ča krvavitve, ki so sicer ne-znatnejše, a nastopajo češče. Pri želodčnem raku, zlasti v začetku, se neznatne količine krvi čestokrat izločujejo tu-di po črevesju. Kri iz želodeca je lahko normalne barve, a če je bila že dalj časa v že-lodecu, se lahko pod vplivom želodčne kisline spremeni v temno rdečo ali črno rjavo. Pri krvavitvah zaradi želodč-nega raka je razkrojena kri takšna kakor kavna gošča.

Črevesne krvavitve so veči-noma razmeroma nedolžne, če izvirajo od hemoroid, t. j. bo-

lezenskih razširitev na od-vodnicah v spodnjem delu de-belega črevesa, ki nastajajo večinoma zaradi zastajanja krvi (n. pr. zaradi preobilne-ga sedenja, nosečnosti, dolge-ga zaprtja itd.). Razširjena in stanjšana stena žile poči. To prinaša pacientu mnogo-krat kakor pri krvavljenju iz nosa olajšanje. Samo če je takšno krvavljenje pogosto, se lahko razvije sekundarna anemija. Vsekakor hemeroi-dalnega obolenja ni podee-njavati, ker mu je včasih vzrok tudi črevesni rak.

DROBIŽ

Trgovinske mornarice vseh dežel preživljajo radi sedanje

težke gospodarske krize prav hude čase. Ena petina vseh trgovinskih ladij sveta počiva v pristaniščih. Japonska ima 8 od sto nezaposlenih la-dij, Angleška 18 od sto, Zdru-žene države 24 od sto, Italija 25, Francija 28, Nemčija pa 33 od sto.

Nova vseindijska konferen-ca se bo vršila koncem leta v Londonu. Skupno z indijski-mi delegati bo skušala angle-ška vlada rešiti še celo vrsto vprašanj, ki jih poslednja konferenca „Okrogle mize“ ni zmogla. Izgleda, da se poli-tični položaj v Indiji znatno boljša v zadnjem času. Radi tega bo angleška vlada dala

baje izpustiti na svobodo tu-di hindujskega voditelja Gan-dhija, ki sedi že mnogo mese-cev v ječi.

Angleški brezposelni delav-ci so uprizorili ta teden ve-lik „pohod stradalajočih“ pro-ti glavnemu mestu. Od raznih krajev so se par dni vsipale v London kolone delavstva, ki je proti svoji volji primo-rano držati roke križem. Po-nekod so demonstrantje pov-zročili izgrede ter se spopadli s policijo.

Kolumbija in Peru se, ka-kor izgleda, ne bosta tako kmalu pobotala radi obmej-nega incidenta pri Letici Peru noče priznati, da ima Kolumbija prav, ko trdi, da je ta incident notranjega zna-čaja, marveč zahteva medna-rodno razsodišče. Spor se je te dni še poostiril, ker je baje neka četa perujskih vojakov prekoračila mejo. V svrhu or-ganiziranja „nacionalne o-brambe“ je kolumbijska vla-da razpisala notranje posoji-lo v znesku 10 milijonov pe-sov; takoj prvi dan je prebi-valstvo podpisalo še za mno-go večji znesek.

POVRATEK K DISCIPLINI

Zadnjih 15 let sovjetske vlade je bil učitelj v primeri z učencem silno zapostavljen. Boljševiki so uvedli v šolo takšne poskuse, da je bila vsa oblast učitelja iluzorna. Oči-vidno se pa ta sistem ni ob-nesel. Pravkar je namreč ru-ska vlada izdala odredbo, ki izenačuje učitelje z industrij-skimi delavci, kar pomeni do-slej nezaslišno izboljšanje njih položaja. Za nčence je Moskva podpisala individual-ne skušnje, ki se morajo de-lati konec vsakega leta. Za nepopoljšljive učence so uve-dene relegacije, o čemer se ni zadnjih 15 let v Rusiji niko-mur sanjalo.

Tehten razlog

A.: „Zakaj se je tvoja pri-jateljica ločila od moža?“

B.: „Ker se ni razumela s taščo.“

Mogoče

A.: „Čujte, gospod, vi imate moj dežnik.“

B.: „Že mogoče. Kupil sem ga v zastavljalnici.“

BANKA PRIJATELJ

KAKO PRIDETE DO MALEGA KAPITALA

Več načinov je, ki vam omogočijo naložiti denar, ki ga zaslužite, z najboljšim dobičkom in si napraviti mali ka-pitalček. Eden izmed najboljših je štednja, in to stopnja-joča štednja.

NAŠ JUGOSLOVENSKI ODDELEK

ki je odprt od 9. do 18. ure, ob sobotah do 13., vam odprte vlogo pričenshi s \$ 5, z dobrimi obrestmi leto za letom. Malo po malem morete vecati svojo imovino. Govorite s svojim prijateljem, ki že ima pri nas vložni račun.

The FIRST NATIONAL
BANK of BOSTON

FLORIDA 99 — Buenos Aires
PUEYREDON 175

Av. GRAL. MITRE 301 (Avellaneda) CORDOBA 1223 (Rosario)

ZAUPANJE

VLJUDNOST

POVJERENJE

HITROST